

รายงานข่าวเด่นประจำสัปดาห์

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร

ราคาข้าวในตลาดอิหร่านมีการปรับตัวสูงขึ้น

เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา สื่อทางการของอิหร่านหลายฉบับได้ รายงานการปรับตัวสูงขึ้นของราคาข้าวในประเทศ ในช่วง ๒-๓ สัปดาห์ที่ผ่านมา หลังสิ้นสุดเทศกาลรอมดอน ซึ่งถูกมองเป็น ปัญหาใหม่ที่มาต่อกับสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด ๑๙ ที่ยังไม่เป็น ทุนเดิม อยู่แล้ว เพราะข้าวถือเป็น อาหารหลักที่จำเป็นในชีวิตประจำวันของ ชาวอิหร่าน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้บริโภคที่มี รายได้น้อย

เป็นที่สันนิษฐานกันว่าราคาข้าวที่เพิ่มขึ้นนี้ มีต้นตอมาจากข้าวที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเป็นหลัก ซึ่งส่วนใหญ่นำเข้ามาจากอินเดีย ปากีสถาน และไทย หลังจากนั้นได้ส่งผลกระทบต่อแนวโน้มราคาข้าวที่ผลิตในประเทศ จากข้อมูลขององค์กรคุ้มครองผู้บริโภคและผู้บริโภคอิหร่าน (Consumers and Producers Protection Organization หรือ CCPO) พบว่า ในช่วงเดือนที่ผ่านมาราคาข้าวสารที่ผลิตในประเทศได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นประมาณ ๑๕ เซนต์ต่อกิโลกรัม ในขณะที่ข้าวที่นำเข้าจากต่างประเทศ ขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณ ๑๖.๖ เซนต์ต่อกิโลกรัม อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจตลาดขายปลีกขายส่งข้าวในเมืองสำคัญของหน่วยงานอิสระ พบว่าราคาที่กำหนดจริงสูงกว่าผลสำรวจของ CCPO มาก เช่น จากข้อมูลของ CCPO ที่ระบุว่าราคาขายปลีกข้าวที่นำเข้าจากปากีสถานในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๓ อยู่ที่ ๖๖ เซนต์ต่อกิโลกรัม (ประมาณ 20.54 บาท) แต่ในความเป็นจริงแล้วข้าวนำเข้าจากปากีสถานนี้ขายอยู่ที่ประมาณ ๗๐-๘๕ เซนต์ต่อกิโลกรัม (๒๑.๗๘-๒๖.๔๕ บาท) ในขณะที่ข้าวสารจากอินเดียจะขายอยู่ที่ประมาณ ๔๕ เซนต์ต่อกิโลกรัม (๑๔ บาท)

ดังนั้น การขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณ ๑๕ เซนต์ต่อกิโลกรัมของข้าวที่ผลิตในอิหร่านหลังเทศกาลรอมดอน จึงถือว่าเป็น ปรากฏการณ์ที่สอดคล้องจากการขยายตัวเพิ่มขึ้นของราคาข้าวที่นำเข้าจากต่างประเทศเหล่านี้ และจากข้อมูลของ CCPO เช่นกัน ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดและควบคุมการขึ้นลงของราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่สำคัญของอิหร่าน พบว่าราคาข้าวที่ผลิต ในอิหร่านที่วางขายในตลาดในช่วงเวลาเดียวกัน มีราคาจำหน่ายปลีกที่ประมาณ ๘๕ เซนต์ ถึง ๑.๓๐ เหรียญฯ ต่อหนึ่ง กิโลกรัม (๒๖.๔๕-๔๐.๔๖ บาท) ขึ้นอยู่กับชนิดของข้าว แต่จากการสำรวจราคาข้าวที่เป็นจริงในตลาดขององค์กรอื่นๆที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐกับพบว่าข้าวที่ผลิตในอิหร่านมีราคาที่จำหน่ายจริงอยู่ที่ประมาณ ๙๐ เซนต์ถึง ๑.๔๐ เหรียญฯ (๒๘.๐๑-๔๓.๕๗ บาท) ต่อหนึ่งกิโลกรัม ซึ่งเป็นราคาที่แตกต่างจากราคาของ CCPO ดังนั้น การที่หน่วยงานดังกล่าว ออกประกาศราคาข้าวที่ผลิตในประเทศในอัตราต่อกิโลกรัมละประมาณ ๙๒ เซนต์ถึง ๑.๔๐ เหรียญฯ ในวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ผ่านมาจึงเป็นเพียงอัตราทางการเท่านั้น ราคาจำหน่ายจริงในตลาดจึงอาจจะอยู่ที่ประมาณ ๑.๐๗-๑.๕๕ เหรียญฯ (๓๓.๓๐-๔๘.๒๔ บาท) และจากการสำรวจแหล่งจำหน่ายข้าวรายใหญ่ๆ ในกรุงเทพมหานครของหนังสือพิมพ์ชาห์รวานเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายนที่ผ่านมา พบว่าข้าวสารที่ผลิตภายในประเทศทุกชนิดมีราคาจำหน่ายอยู่ที่ประมาณ ๑.๔๐-๑.๘๓ เหรียญฯ ต่อ ๑ กิโลกรัม (๔๓.๕๗-๕๖.๕๕ บาท) ในขณะที่ข้าวสารนำเข้าจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจาก

* นโยบายภาครัฐ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

* นโยบายเศรษฐกิจการลงทุน

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
๕๖๓ ถนนนันทบุรี ตำบลบางกระบือ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

* แนวโน้มการตลาด

Thai Trade Center – Tehran
No. 15, 10th Alley, Hassan Seif St.,
SharakGharb, Tehran, IRAN

R รายงานสินค้าและบริการ

* อื่นๆ

Tel: +9821 88 57 1881
Email: ttctehran.ir@gmail.com

รายงานข่าวเด่นประจำสัปดาห์

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเตหะราน

อินเดียและปากีสถานซึ่งมีปริมาณค่างสต็อกที่เหลือน้อยมาก และข้าวสารนำเข้าเหล่านี้เป็นข้าวสารที่ได้รับความนิยมพอสมควรในกลุ่มผู้บริโภคระดับล่างถึงกลาง มีราคาจำหน่ายที่ประมาณกิโลกรัมละ ๖๖ เซนต์ถึง ๑.๑๐ เหรียญฯ (๒๐.๕๔-๓๔.๒๓ บาท)

อย่างไรก็ตาม กระทรวงอุตสาหกรรม เหมืองแร่ และการค้าระหว่างประเทศของอิหร่าน ได้ชี้แจงว่าราคาสินค้าอุปโภคบริโภคภายในประเทศ รวมถึงราคาข้าว ขยายตัวเพิ่มขึ้นเพียง ๑-๕ เซนต์ต่อกิโลกรัมเท่านั้น และการที่ข้าวสารมีราคาสูงขึ้นเพราะเป็นช่วงปลายฤดูการเก็บเกี่ยวปี ๒๕๖๒/๒๕๖๓ นอกจากนี้ ปัญหาอัตราแลกเปลี่ยนผันผวนอันเนื่องมาจากมาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ ก็เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้การนำเข้าข้าวจากต่างประเทศมีปริมาณลดลง ส่งผลให้ข้าวที่จำหน่ายในประเทศมีราคาสูงขึ้น ทั้งนี้ รัฐบาลกำลังพยายามหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยจะจัดสรรเงินงบประมาณในการนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นประมาณ ๑๐๐ รายการ ซึ่งรวมถึงข้าวด้วย ให้เพียงพอแก่ความต้องการ ซึ่งในปีปัจจุบันรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณในการนำเข้าสินค้าเหล่านี้ไปแล้วจำนวน ๓.๒ หมื่นล้านเหรียญฯ พร้อมกันนี้ รัฐบาลจะควบคุมเงินตราต่างประเทศสำหรับการแลกเปลี่ยนเพื่อการนำเข้าสินค้าเหล่านี้ให้อยู่ในอัตราทางที่มีเสถียรภาพดังเช่นในปี ๒๕๖๒

ในส่วนของการตรวจและจีฮัดของอิหร่าน โดยสำนักงานรัฐพิธีและสินค้าจำเป็นพื้นฐาน ได้ออกมาประกาศแล้วว่าในปี ๒๕๖๓ นี้ รัฐบาลจะจัดหาข้าวปริมาณ ๒.๕ ล้านตัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๘๓ ของความต้องการบริโภคในประเทศ พร้อมจำหน่ายในราคาที่เป็นการจูงใจให้ผู้บริโภคได้อย่างแน่นอน ทั้งนี้ จากข้อมูลของผู้นำเข้าภาคเอกชนอิหร่าน พบว่าในแต่ละปีอิหร่านมีความต้องการบริโภคข้าวเฉลี่ยประมาณ ๓ - ๓.๒ ล้านตัน ในขณะที่การผลิตในประเทศมีประมาณ ๒.๙ ล้านตัน ดังนั้น ในปี ๒๕๖๓ นี้ อิหร่านจึงคงมีความจำเป็นต้องนำเข้าข้าวไม่น้อยกว่า ๒ ล้านตัน

ในมุมมองของผู้จำหน่ายข้าว ต่างให้ความเห็นว่ามาตรการแก้ไขปัญหาต่างๆของรัฐข้างต้นยังไม่เป็นการแก้ไขปัญหาที่ตรงเป้าเท่าที่ควร ซึ่งมองว่ารัฐควรจะแก้ไขปัญหาที่ขบวนการเอเจนท์จัดหาและนำเข้าข้าวเป็นหลัก (Brokers) เพราะเอเจนท์เหล่านี้เป็นผู้กำหนดราคาข้าวในตลาดเพื่อทำกำไร โดยนำเข้าข้าวจริงในราคาประมาณ ๔๐ เซนต์ต่อกิโลกรัมแต่นำไปขายให้กับผู้ค้าส่ง-ค้าปลีกด้วยราคาสูงถึง ๑.๑๕ เหรียญฯ ต่อกิโลกรัม เป็นต้น ซึ่งราคาขึ้น-ลงเหล่านี้ทางเอเจนท์จะอิงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราในช่วงนั้นๆ เป็นหลัก

อนึ่ง จากข้อมูลทางการตลาดพบว่าราคาข้าวในตลาดอิหร่านมีการขยายตัวสูงขึ้น เพราะปริมาณข้าวในตลาดลดลงเนื่องจาก ๑) ผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ในอินเดียและปากีสถาน ระวังการส่งออกข้าวชั่วคราวมายังอิหร่านเนื่องจากวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด ๑๙ นอกจากนี้ และ ๒) ผู้นำเข้าอิหร่านชะลอหรือหยุดการนำเข้าข้าวเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดสรรเงินตราต่างประเทศให้กับผู้นำเข้าของรัฐบาลอิหร่าน ซึ่งกำหนดให้ผู้นำเข้าข้าวต้องลงทะเบียนในระบบ NIMA เหมือนผู้นำเข้าสินค้าทั่วไปกลุ่มอื่นๆ (เป็นเว็บไซต์ที่ผู้นำเข้าสินค้าต้องลงทะเบียนแสดงความจำนงค์นำเข้าสินค้าเพื่อขอรับการจัดสรรเงินกู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศในอัตราแลกเปลี่ยนที่รัฐกำหนด) โดยรัฐบาลได้ยกเลิกอัตราแลกเปลี่ยนจากเดิมอัตราอุดหนุนของรัฐ (Favorable Rate ที่ประมาณ ๔๕,๐๐๐-๕๘,๐๐๐ เรียลต่อ ๑ เหรียญฯ) มาเป็นอัตรา NIMA ที่ประมาณ ๑๕๗,๗๕๐ เรียล ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐฯ ในขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนในตลาดเสรีอยู่ที่ประมาณ ๑๗๒,๐๐๐ เรียล ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐฯ ส่งผลให้ผู้นำเข้ากลุ่มสินค้าหลักที่จำเป็น เช่น ข้าวสาร น้ำตาล ชะลอการนำเข้าเพราะมีความเสี่ยงด้านต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น

* นโยบายภาครัฐ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

* นโยบายเศรษฐกิจการลงทุน

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
๕๖๓ ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระบือ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

* แนวโน้มการตลาด

Thai Trade Center – Tehran
No. 15, 10th Alley, Hassan Seif St.,
SharakGharb, Tehran, IRAN

R รายงานสินค้าและบริการ

* อื่นๆ

Tel: +9821 88 57 1881
Email: ttctehran.ir@gmail.com

รายงานข่าวเด่นประจำสัปดาห์

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเตหะราน

ความเห็น/ข้อเสนอแนะ

การปรับตัวของราคาข้าวในตลาดอิหร่านเป็นปัญหาที่รัฐบาลอิหร่านให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากข้าวเป็นสินค้าที่มีความอ่อนไหวต่อผู้บริโภคภายในประเทศเป็นอันมาก ซึ่งหากไม่สามารถควบคุมราคาให้เป็นไปตามกลไกของตลาด อาจนำไปสู่การเดินขบวนประท้วงตามท้องถนนเหมือนกรณีการขึ้นราคาน้ำมันในช่วงปลายปี ๒๕๖๒ ได้ ดังนั้น ในขณะที่รัฐบาลอิหร่าน โดยกระทรวงการคลังและกระทรวงพาณิชย์ อิหร่าน กำลังอยู่ในระหว่างเจรจาหาข้อยุติเรื่องการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นธรรมให้แก่ผู้นำเข้าสินค้าข้าว การจัดสรรเงินตราต่างประเทศให้เพียงพอแก่การแลกเปลี่ยนเพื่อการนำเข้าข้าว ตลอดจนการเร่งเจรจาแนวทางการชำระเงินผ่านการหักบัญชีและแบบ Barter Trade กับประเทศนำเข้าข้าวที่สำคัญ ได้แก่ อินเดียและปากีสถาน อย่างเร่งด่วน ส่วนการนำเข้าข้าวจากไทย พบว่าได้มีการเจรจนำเข้าข้าวในส่วนโควตาขององค์การจัดซื้อภาครัฐของอิหร่านแล้ว แต่ยังไม่มีการซื้อปริมาณเนื่องจากผู้นำเข้าอิหร่านเห็นว่ายังมีราคาสูงอยู่ ทั้งนี้ ปัจจุบันอิหร่านกำลังมองหาข้าวคุณภาพต่ำและมีราคาถูกเป็นหลัก โดยมีเป้าหมายไปที่ประเทศเวียดนามซึ่งถือเป็นคู่แข่งรายสำคัญของไทยในตลาดอิหร่าน

* นโยบายภาครัฐ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

* นโยบายเศรษฐกิจการลงทุน

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
๕๖๓ ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

* แนวโน้มการตลาด

Thai Trade Center – Tehran
No. 15, 10th Alley, Hassan Seif St.,
SharakGharb, Tehran, IRAN

R รายงานสินค้าและบริการ

* อื่นๆ

Tel: +9821 88 57 1881
Email: ttctehran.ir@gmail.com